

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Venstre på borgerens side

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1998

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[Venstre på borgerens side](#) 3

[Venstre på borgerens side](#) 4

[Venstre på borgerens side](#) 5

[Venstre på borgerens side](#) 6

[Venstre på borgerens side](#) 7

[Venstre på borgerens side](#) 8

[Venstre på borgerens side](#) 9

[Venstre på borgerens side](#) 10

[Venstre på borgerens side](#) 11

[Venstre på borgerens side](#) 12

[Venstre på borgerens side](#) 13

[Venstre på borgerens side](#) 14

DEBAT OM RETSSIKKERHED

KAMPAGNE-BESKRIVELSE!
Side 2

DET HASTER MED EN RETSSIKKERHEDSFORM!
Side 3

INDENFOR MURENE!
Side 4

LOVEN GÆLDER OGSÅ FOR INDVANDRERE!
Side 5

HVEM HOLDER VI MED? OFFERET ELLER FORBRYDEREN?
Side 6-7

HVIS ER BØRNENE?
Side 8

AFMAGT OVER FOR SYSTEMET!
Side 9

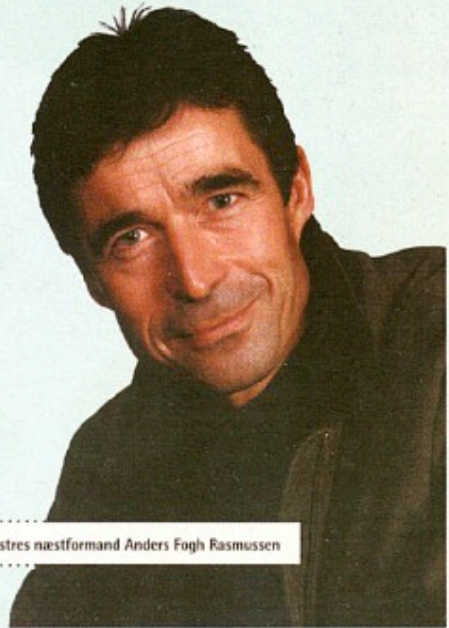
RETSSTAT.... ER DET MIN RET ELLER STATENS RET?
Side 10

HVEM ER STATEN TIL FOR?
Side 11

PÅ BORGERENS SIDE!
Bagsiden

VENSTRE
På borgerens side

KAMPAGNE BESKRIVELSE

Af Venstres næstformand Anders Fogh Rasmussen

Venstre sætter "Retssikkerhed" til debat

Venstre, Venstres Ungdom og Liberalt Oplysnings Forbund starter nu en debat om "Retssikkerhed" under overskriften "På borgerens side". Vi mener ikke, at samfundet lever op til de overordnede krav, som Venstre stiller til et retssamfund - tværtimod!

Debatavisen sætter derfor fokus på emner som:

Hvem holder vi med - offeret eller forbryderen? Reagerer vi tilstrækkeligt hurtigt og konsekvent, og er det de rigtige personer, vi straffer? Gælder loven for alle - uanset kulturel og religiøs baggrund? Skaber velfærdssystemet kriminelle indvandrere?

Sviger forældrene generelt deres barn eller har samfundet frataget dens ansvar og opdragerollen? Hvorfor føler mange afmagt over for retssystemet? Er der lavet for mange love og regler, der blander sig i folks privatliv? Er velfærdstaten et "Big Brother samfund", hvor regeltyranniet hersker?

Når er det ikke muligt at bekæmpe sig med alle relevante emner i en debatavis på 12 sider. Derfor vil læseren bemærke, at emner som bl.a.: International kriminalitet, Økonomisk kriminalitet, Narkotikaforbrydelse, Teknologisk kriminalitet bl.a. på det eksplosivt voksende Internet, Menneskesmugning og Rocker-kriminalitet ikke er med i avisen, men det betyder ikke, at vi ikke ønsker at beskæftige os med disse emner - tværtimod!

Vi opfordrer alle, der ønsker at deltage i debatten til også at diskutere disse emner.

K Debatavisen er udgivet af Venstres Landsorganisation Venstres Ungdom og Liberalt Oplysnings Forbund.

Udgiven januar 1998

O Debatavisen indgår i kampagnen om Retssikkerhed.

L Redaktion:
Karen Rønde,
Kate Jacquerot,
Søren Pind,
Preben Falk Rangård,
Jens Skipper Rasmussen,
Steen Hansen.

Oplag: 15.000 eksemplarer.

O Bidrag til debatten sendes inden 1. maj 1998 til: "På borgerens side"

F Venstre
Søllerødvej 30
2840 Holte
Tlf. 45 80 22 33
Fax. 45 80 38 30
e-mail: venstre@venstre.dk

O Grafisk produktion:
Bjerregaard & Friis
Reklamebureau A/S
Store Regnegade 26 C,
1110 København K
Tlf. 33 33 91 92
Tryk: Avistrykkeriet, Herlev

N Yderligere eksemplarer af avisen samt andre materialer kan bestilles på de 2 kuponer på bagsiden.

På borgerens side

Det enkelte menneskes retssikkerhed er en helt afgørende forudsætning for et liberalt samfund. Et liberalt folkestyre er ikke kun flertallets ret til at bestemme. Et liberalt folkestyre er også beskyttelse af mindretals rettigheder. Og et liberalt folkestyre beskytter det enkelte menneske mod overgreb på liv, frihed og ejendom og garanterer den enkeltes retssikkerhed i forhold til såvel statsmagten som øvrige borgere i samfundet.

Retssikkerhed er at vide, forbrydelser ikke kan betale sig. Og at samfundet reagerer effektivt og konsekvent, hver gang et menneske udsættes for overgreb. Men retssikkerhed er også, at vi lever i et samfund, hvor borgerne kan forstå landets lovgivning. Hvor lovene er klare og det offentlige system gennemskueligt. Hvor borgere ikke udsættes for overgreb eller vilkårlighed, ej heller fra staten.

Når man diskuterer retssikkerhed, dukker mange spørgsmål op. Er det for eksempel rimeligt, at vore regler for afsøning af frihedsstraffe finder sted på en sådan måde, at eksempelvis narkodømte kan fortsætte deres kriminalitet indenfor murene.

Er det rimeligt, at almindelige "svage" berigelseskriminelle, skal afsone under et tyranni, hvor stærke fanger tvinger dem til at agere slaver, medmindre de pågældende "svage" fanger går i frivillig isolation?

Er det rimeligt, at vort sociale system er bundet af regler, der medfører, at det ikke kan gøre noget effektivt ved helt unge drenge, der er fuldstændig normløse, således at de meget hurtigt lærer, at det skaber prestige at slå sagesløse mennesker ned?

Er det rimeligt, at almindelige mennesker ofte skal bruge flere år på at få deres ret ved domstolene, hvis det overhovedet kan betale sig at lægge sag an?

Er det retssikkerhed, at grupperinger, der arrangerer udenomsparlamentariske aktioner, kan formå ministre og folketingsmedlemmer til at lave lovgivningen om i konkrete sager?

Er det retssikkerhed, når ikke engang Folketinget kan respektere, at det danske demokrati bygger på en tredeling af magten, hvorfor Folketinget vedtager særlove, i stedet for at lade domstolene tage sig af at dømme eventuelle lovovertrædere?

Der er mange spørgsmål. Og der er stærkt brug for en debat.

Rigtig god debat. Vi glæder os til at se resultaterne og håber, der bliver indsendt mange bidrag.

Lidt om kampagnen om Retssikkerhed

Debat-avisen "På borgerens side" er den vigtigste del af kampagnen. Ud over avisen, kan man også rekvirere baggrundsgjæver fra Venstre og diverse materialer fra VU, hvis man ønsker yderligere information.

Vi opfordrer til, at man - med udgangspunkt i avisen - tager emnet op i studiekredse, debatmøder, konferencer, på skoler og andre uddannelsesinstitutioner.

Vi håber at få tilsendt mange idéer, forslag og kommentarer til emnet. Bidragene skal sendes til Venstre inden 1. maj 1998.

Kampagnen afrundes med en Tema-konference på Christiansborg i første halvdel af maj 1998. Alle der indsender bidrag eller kommentarer vil blive indbudt til konferencen.

På bagsiden finder du to kuponer, hvor du kan rekvirere materialerne fra Venstre og VU.

DET HASTER MED EN RETSSIKKERHEDSFORM!

Venstres retspolitiske ordfører Birthe Rann Hornbech siger:

Beogrænsning af tvangsindgreb overfor borgerne. Flere spilleregler for myndighederne

Unødvendige muligheder for tvangsindgreb overfor borgerne skal fjernes. Det gælder specielt de mange bestemmelser, hvor en myndighed uden retskendelse har adgang til private hjem. Det er helt afgørende, at der fastsættes generelle betingelser for tvangsindgreb samt regler, der beskriver, hvorledes den kontrollerende myndighed skal forholde sig, såfremt der konstateres lovovertrædelser.

De mange myndighedsbeføjelser i form af uanmeldt kontrol er slet ikke ledsaget af de retsgarantier, der gælder, når politiet ransager. Borgerne er nærmest retsløse og ved aldrig, om f.eks. skat- og told, arbejdstilsyn eller krebsdyrlæge aflægger besøg for at foretage rutinemæssigt eftersyn eller kommer for at efterforske på grund af mistanke om strafbart forhold. Således hyggensakkede en dyrlæge med en kvinde, der ejede et par kalve som kæledyr. Derefter gik han hjem og skrev en rapport, som blev sendt til politiet med anmodning om, at kvinden fik en bøde på 5000 kr. Forbyrdselsen var manglende aremærkning. Kvinden anede ikke, at hun var blevet afhørt. Retten nedsatte bøden til 3000 kr. Var sagen startet i politiet, skulle politiet formulere en sigtelse og advare kvinden om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig. I modsætning til sager, der efterforskes af politiet, skal f.eks. Told og Skat ikke fortælle borgeren, at et besøg sker med henblik på en efterforskning, der kan føre til en straffesag. Myndigheder kan f.eks., uden at ransagningsbetingelserne er opfyldt, trænge ind i borgernes boliger og uden at rejse sigtelse "kontrollere". Myndighederne foretager afhøringer uden at gøre opmærksom på, at udtalelserne kan blive anvendt ved en senere straffesag og uden at fortælle borgeren, at han ikke har pligt til at udtale sig. Ja, ikke sjældent aner den enkelte borger slet ikke, at han er blevet afhørt, eller at en slags ransagning har fundet sted. Borgeren opfatter måske myndighedsbesøget alene som kontrol og vejledning.

Hvis en myndighed under et sådant kontrolbesøg finder beviser for strafbart forhold, gælder der hverken regler om tilkaldelse af politi eller advokat. I øvrigt er myndigheden slet ikke uddannet til at foretage indsamling af beviser.

Borgerne unddrages herved en række retsgarantier, som gælder i straffesager, der efterforskes af politiet.

Flere retsgarantier til borgerne

Der gælder mange bestemmelser for politiets efterforskning. Sådan skal det være i et retsømfund. Reglerne skal på én gang begrænse politiets magtudfoldelse, samtidig med at borgeren advares om at tage sig iagt, evt. med bistand af en advokat. Det må være helt åbenbart, at det er myndigheden, der skal bevise borgerens skyld og ikke omvendt. Myndighederne må naturligvis kun kunne anvende beviser i det omfang, der gælder i sædvanlige straffesager. For politiet gælder meget skrappe regler for indsamling af beviser. Dertil kommer, at borgeren, når politiet kommer for at afhøre og ransage, ved at han skal tage sig iagt.

Hvad andre myndigheder, der under kontrol finder beviser for strafbart forhold, skal foretage sig, er ikke reguleret. Borgeren befinder sig i en gråzone. Myndigheden kan hævde, at man kommer for at vejlede og kontrollere, men sagen kan føre til tiltale, uden at borgeren har nogen retsikkerhedsgarantier.

Venstre mener, at de retsgarantier, der gælder, når politiet efterforsker, også skal gælde i andre sager, hvor det offentlige foretager en undersøgelse, der kan ende med en straffesag.

Lettere adgang for borgeren til at anlægge sager mod det offentlige

Det er et retsikkerhedsproblem, at det er så tungt og langsomt at få sin ret mod det offentlige. Venstre mener, at det skal være lettere for borgerne at anlægge sager mod det offentlige.

Det offentlige har en knusende fortrinsret. Den enkeltes retsikkerhed derimod, er slet ikke udviklet i takt med samfundets udvikling. Der er ganske enkelt ikke lige adgang til retsvæsenet, endelige lige adgang til at få sin ret.

Hvis en borger i dagens Danmark skal gøre sig håb om at få medhold i en retssag anlagt mod det offentlige, skal man ikke blot - med eller uden advokat - kunne behøve væsentlige retssagsmål, helst bedre end den offentlige myndighed, der typisk vil være i besiddelse af væsentlige ressourcer og ekspertise. Men ofte vil det blive meget vanskeligt for den enkelte borger at fremskaffe beviser mod det offentlige, fordi beviserne beror hos det offentlige. Man behøver bare tænke på blodetsagen, hvor det tog år i retten før det offentlige udlæverede alt materiale, der var relevant for sagen.

Venstre mener derfor, at der bør indføres særlige regler for de retssager, hvor en borger er part mod en offentlig myndighed. Bl.a. ønsker Venstre, at der indføres en særlig pligt for det offentlige til at indsamle og fremlægge det fornødne bevismateriale.

Myndighederne skal efterleve domspraksis

Myndighederne skal af egen drift efter principielle domstolsafgørelser genoptage lignende sager. Såfremt en dom f.eks. medfører pligt for skattemyndighederne til at tilbagebetale for meget opkrævet skat, skal disse myndigheder være forpligtet til af egen drift at tilbagebetale til andre borgere i lignende situationer, uden at borgerne selv behøver at anlægge retssag.

Forbedring af borgernes retsikkerhed overfor systemet er en liberal mærkesag. Venstre har derfor i Folketinget fremsat forslag om en gennemgribende retsikkerhedsreform.

Lovmøllen maler i døgndrift

Lovmøllen kvæmer uafbrudt. Produktionsstedet er Christiansborg. Lovene bliver mere og mere udviklede. Det er helt umuligt for den enkelte borger at få et overblik over - endige grænserække de mange forskrifter. Alene lovenes mængde og udviklethed, er en svækkelse af den enkeltes retsikkerhed. Det er et grundlæggende retsikkerhedsproblem, at borgerne ikke kan finde ud af, hvad der er lov og ret i Danmark. Der er alt for mange, alt for dårlige love. Vi trænger til en gevaldig regelsanering, der giver færre love og langt bedre kvalitet i lovgivningen.

Borgerne underlægges stadig flere reguleringer og pligter. Myndighederne får til gengæld flere og flere magtbeføjelser over for borgerne. Den stadig stigende hærske af forskrifter for borgerne har forrykket forholdet mellem stat og individ i en uheldig retning. Staten har en knusende overmagt. Borgernes retsikkerhed svækkes.

Løve skal være klare og lettilgængelige

En meget stor del af lovene har indgribende betydning for erhvervsgrupper og almindelige borgers dagligdag. Det er derfor helt afgørende, at lovene også kan læses og forstås af almindelige mennesker. Det kan ikke være meeningen, at man skal have advokatbistand for at læse landets love.

Venstre mener, at der skal stilles krav om, at alle lovforslag, hvor det offentlige har myndighedsbeføjelser overfor borgerne, skal indeholde en retsikkerhedsdiskussion om de konsekvenser, lovforslaget indebærer for borgernes retsikkerhed.

Borgernes retsstilling svækket

Der mangler klare spilleregler for forvaltningsmyndighedernes adfærd over for borgerne. Retstilstanden er i dag bedre sikret for den, der forsætligt overtræder straffeloven og f.eks. begår drab eller voldtaegt, end for den borger, der af uagtsomhed overtræder en af de tusindvis af mere formelle bestemmelser i f.eks. landbrugs-miljø-veletiner eller skattelovgivning.

Yderligere indskrænkes borgernes retsikkerhed, fordi Folketinget i de senere år har foretaget indgreb i den enkelte borgers grundlovs sikrede frihedsrettigheder, herunder navnlig husfreden og ejendomsretten. Samtidig er det offentlige kontrolvirksomhed vokset.

Man kan sige, at retsikkerheden for røvere, rockere og røvmordere er bedre end for bønder, bagere og brugtvognshandlere

Venstre mener, at det må være slut med vilkårlig krænkelse af den grundlovs sikrede husfred og ejendomsret. Ligesom der gælder helt klare regler for, hvad politi og anklagemyndighed må og ikke må overfor borgerne, skal der fastsættes lignende spilleregler for alle andre offentlige "væsners" adfærd over for borgerne.

INDENFOR MURENE!

De stærke fanger gør, hvad de vil. Uanset hvad vi siger.

Hverdagen for de ansatte er bask i Vridsløselille Statsfængsel. Tre fængselsbetjente er inden for det sidste halvår brudt psykisk sammen på grund af chikane. De stærke, styrende fanger viger ikke tilbage for psykisk terror. Personalet føler sig magtesløse.

Sådan fortæller formanden for fængselsfunktionærerne i statsfængslet i Vridsløselille, Esben Olesen. Han er træt af en forældet fængselsstruktur, der medfører et skævt magtforhold inden for murene. Til fordel for fangerne.

Som Esben Olesen ser det, må fængselspersonalet kæmpe på tre fronter: mod bevillingsmyndighederne, mod Kriminalforsorgen og endelig mod gruppen af stærke forlede fanger. I fremtidens fængsel skal de stærke og svage fanger totalt adskilles. Det vil løse mange problemer. Både for de svage fanger og for personalet.

Fængselsformanden retter samtidig en appel til Kriminalforsorgen.

"Tag dog besik af samfundet, som det er. Mange kriminelle er i dag rå og afstumpede. Det forholder Kriminalforsorgen sig overhovedet ikke til. De tager stadig udgangspunkt i, at alle fanger er ganske almindelige mennesker med almindelig adfærd. Sådan er virkeligheden bare ikke."

Det ved Esben Olesen en del om efter 11 års ansættelse i Vridsløselille Statsfængsel, hvor han har fulgt udviklingen tæt på. Både den ændrede adfærd blandt fangerne. Kampen mod narkeen inden for murene, og hvordan sparekraven har reduceret antallet af fængselsbetjente og ført til dårligt vedligeholdte bygninger.

"Det bliver dyrt at rette op, men de første bevillinger er heldigvis på vej."

Formandens ønskedøel for fremtidens fængsel er enkel og overskuelig. Det handler kort sagt om bedre udnyttelse af ressourcerne. De stærke fanger for sig og de svage for sig. Mere personale. Bedre efteruddannelse. Og en bevidst sætning på at hjælpe de svage fanger med at blive resocialiserede - så de holder sig fra ny kriminalitet efter løsladelsen.

"De stærke fanger gør alligevel, hvad de vil. Uanset hvad vi siger."

Vridsløselille Statsfængsel har godkendt kapacitet til 182 fanger, plus 27 i et særligt arresthus internt i fængslet, hvor bl.a. ikke dømte rockere er isolerede under varetægtsfængslingen.

For tiden sidder ca. 25 rockere og venter på deres dom. Efter dommen afsoner stærke og svage fanger deres straffe uden adskillelse. "Det er dybt ulaglig," slutter Esben Olesen.

Politiets opgave er at beskytte ofre

Det er uheldigt, når man i retssikkerhedens hellige navn giver gerningsmanden så store fordele, at det går ud over ofre.

"Det bør politikerne vide, når de lovgiver. Ofrenes vilkår forringes hver eneste gang, man lovgiver for gerningsmanden. Politiets opgave er klart defineret. Vi skal beskytte borgerne. Forbrydere skal fanges og straffes."

Meldingen fra kriminalinspektør Willy Eliassen er klokkeklar. Kriminalinspektøren er på ofrenes side.

"Hvis ikke politiet skulle tale ofrenes sag, hvem skulle så? Vi har generelt gode arbejdsvilkår, men jeg savner tre ting: Ordentlige vidneregler, så vidnet kan beskyttes, en afklaring af politiets brug af meddelere, samt muligheden for at bruge civile agenter i alvorlige markosager.

Willy Eliassen kan fortælle om en skræmmende sag fra sin dagligdag. En mand henvender sig til politiet og fortæller, at han ved, hvor der er skjult 6 kilo heroin. At fortælle den slags til politiet er forbundet med livsfare. Politiet kan ikke give manden anonymitet. At hjælpe politiet har kostet manden dyrt. I dag lever han en kummerlig tilværelse. Hans virksomhed er gået fløjten. Han ernærer sig ved at køre nattaxa.

"Den slags havde vi det ikke godt med. Opdager manden igen f.eks. 6 kilo heroin, er det sikkert, at han ikke vil gå til politiet med sine oplysninger."

I Willy Eliassens politikreds, Glostrup, har man i flere år kørt en bevidst politik med intensiv overvågning af de mest kriminelle - en slags top 10 eller 20-liste. Indsatsen har ført til en markant nedgang i antallet af indbrud og tyverier, men problemet flytter så andre steder hen.

"Summen af kriminalitet er konstant. Kriminalitet kan ikke elimineres. Men det er vigtigt at fange indbrudstyverne og tage dem ud af drift. De driver jo beboerne til vanvid med deres indbrud. Det er både belastende, forstemmende og ubehageligt at have haft indbrud. Vi skal have så få ofre som muligt, og borgerne har en berettiget forventning til, at politiet beskytter deres værdier og tager dem alvorligt. Desværre er det skuen uden ende, og de fleste gerningsmænd er gengangere."

Men er det så lovgivningen, den er gået i stykker?

"Lovgivningen er såmænd udmærket. Det er fængselsbetingelserne også. Jeg håber bare ikke, det bliver vanskeligere at fængsle. Det vil få konsekvenser for ofre. Det skal være vanskeligt at fængsle, men muligheden skal være til stede. Fjerner man f.eks. isolationsfængsling, forringes ofrenes vilkår yderligere. Alting har konsekvenser."

Hver gang det vedtages at skærpe indsatsen på et område, går det ud over noget andet politiarbejde," siger Willy Eliassen, der savner, at politikerne tænker konsekvenserne - ikke mindst for ofre - godt og grundigt igennem, før de lovgiver.

"Bare jeg var blevet straffet hårdt første gang"

Fy, fy, kan du lade være med det!

Jerry Tony Rasmussen indledte sin kriminelle løbebane i en tidlig alder. Som 11-årig kom han med i en bande med 7 - 8 medlemmer og en 17-årig fyr som leder. I banden forrev man tiden med smaltyseri, harværk og ræs i stjålne biler. Af og til kom politiet ind i billedet, men på grund af Jerrys unge alder blev han normalt blot kørt hjem efter endt afhøring. Af og til blev han blot sendt ud på fortorvet, når moderen ikke var hjemme.

Da Jerry fyldte 14 år, bad moderen de sociale myndigheder om hjælp. Jerry blev anbragt i familiepleje, men han fortsatte med harværk og rapserier, indtil han som 16-årig endelig blev anmeldt og fik en dom for tyveri af 2.500 kr fra en nabo. Bøden blev på 1.000 kr.

Jerry, der i dag er 19 år, synes politiet og socialforvaltningen har været alt for langmodige på trods af, at de gennem årene ofte har kendt til Jerrys lovovertrædelser.

"Normalt fik jeg kun et par 'fy, fy kan du lade være med det for fremtiden' med fra politiet", og "vi må jo se at finde ud af noget" fra socialrådgiveren, fortæller Jerry.

Jerry tror, at en hurtigere og mere kontant indgriben fra myndighedernes side ville have fået ham til at tænke sig om på et langt tidligere tidspunkt - og dermed forhindre meget kriminalitet.

"Straffen skal være hurtig og konsekvent, f.eks. nogle dage eller en uge på en lukket institution og skal kunne mærkes", siger Jerry. Og så bør tidligere unge kriminelles erfaringer bruges noget mere og tjene som advarsel for andre, der er på vej ind på en kriminel løbebane.

Jerry har de sidste par år "kun lavet smutting" og har undgået politiet. Han håber snart at kunne begynde på en uddannelse som pædagog.

LOVEN GÆLDER OGSÅ FOR INDVANDRERE

Et stift arbejdsmarked hindrer integration

■ Giv indvandrerne arbejde. Det danske arbejdsmarked er ikke fleksibelt nok, og fagforeningerne udgør et problem. Kun gennem en tilknytning til arbejdsmarkedet, kan voksne indvandrere integreres ordentligt i samfundet. Den største trussel mod det danske samfund er, at indvandrere og flygtninge holdes ude af arbejdsmarkedet eller fastholdes nederst i hierarkiet på arbejdsmarkedet. De skal spredes i hierarkiet. Ellers går det galt.

Sådan lyder budskabet fra forskningsassistent Müzeyen Boztoprak, afdelingen for Mellemstuderer ved Odense Universitet, hvis Danmark ønsker at forbedre forholdet mellem danskerne og udlændingene, sæt grænser og ballade mellem grupperne, samt sikre selvvard, respekt og forståelse. Kun gennem en integration på arbejdsmarkedet kan der løses op for begge parter fordomme overfor hinanden.

Men det allerstørste problem er sproget. Man skal kunne tale et ordentligt dansk. Udlændingenes faglige kvalifikationer er ofte i orden, men sproget er ikke godt nok. En arbejdsgiver vil ofte opgive at ansætte en med et anderledes navn. Det er for besværligt og kan give ballade med de danske medarbejdere.

Müzeyen Boztoprak fortæller, at hun selv har mødt en gruppe studerende og unge 2. generationsindvandrere, der var meget sure over, at de bliver skubbet ud af arbejdsmarkedet.

De kan være med til at skabe uligheder. Det er betænkeligt og kan være med til at give højrefløjens i dansk politik de argumenter, den har brug for i udlændingebatten.

Et tredje problem er lønnen. Mindstelønnen lukker mange ude fra arbejdsmarkedet. Den er simpelthen for høj. Tager man f.eks. et pizzeria, kan det ikke løbe rundt med f.eks. tre ansatte, der skal have mindstelønnen. Den manglende fleksibilitet på arbejdsmarkedet gør så, at man bliver tvunget til at tænke kreativt for at holde forretningen gående, og så opstår problemerne med f.eks. sort arbejde.

Altting er så dyrt. Det kan være svært at klare sig uden støtte. Men hvis en lønmodtager er tilfreds med 30 kr. i timen, så lad dog vedkommende få arbejde og lad manglende kvalifikationer erstattes af en lavere løn. Desværre er arbejdsmarkedet ikke fleksibelt nok. Danske værdier overføres til indvandrere og er med til at klientgøre dem. Det er da bedre at arbejde 10 timer om ugen til 30 kr. i timen end at hænge på en café. Lad folk selv bestemme. Det vil være med til at give dem et skub i den rigtige retning, siger Müzeyen Boztoprak.

Hun adviser, at ghetto-dannelserne i de store byer er med til at lade indvandrere og flygtninge fast. Danskerne kommer jo heller ikke sammen med deres naboer.

Vænekredsen skabes indenfor ens egen profession. Det betyder intet, hvor man bor. Derfor er det altafgørende for integrationen at få udlændingene ud på arbejdsmarkedet, konkluderer Müzeyen Boztoprak.

	1993	1994	1995	1996
udlændinges andel i % af den danske befolkning	3,2	3,3	3,5	3,9
udlændinges andel i % af sygtelseterne	7,0	6,7	8,9	9,8

Fastboende udenlandske statsborgeres andel af befolkningen og deres andel af sygtelseterne i straffelovsager
Kilde: Statistisk Årbog

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
danske statsborgere	9,3	10,2	10,9	11,9	9,7	8,4
udenlandske statsborgere	26,4	27,2	29,3	31,7	29,2	25,1

Arbejdsledelse i % af befolkningsgruppe
Kilde: Statistisk Årbog

Opgør med klientgørelsen

■ Hvis Danmark skal undgå had og etniske spændinger, skal mange former for overførselsindkomster helt væk eller reduceres, foreslår den tyrkiskfødte kultursociolog og samfundsdebattør, Mehmet Nəcəf, Odense Universitet.

Det dur ikke at pakke hverken flygtninge eller indvandrere ind i vat. Men lad os tage fat med de nyankomne flygtninge. Og lad det så brede sig, så det efterhånden bliver mere og mere naturligt, at folk forsørger sig selv og deres familie.

Mehmet er ekspert på området. Han har påvist, at tyrkiske indvandrere klarer sig langt dårligere i Danmark end i England og Frankrig, hvor det sociale sikkerhedsnet er svagere end her. Alligevel er Mehmets forslag upopulære langt ind i indvandrerkrede. Passiviteten har godt fat. I alt for mange indvandrerfamilier klares alle problemer af Socialforvaltningen.

Det er en farlig udvikling. Indvandrerne og flygtningene bliver lagt for had og får odelagt deres selvrespekt. Derfor skal folk skal ud og søge arbejde eller starte egen virksomhed. Det skal gøres nemmere at være selvstændig erhvervsdrivende, så "Mustafa" kan drive sin egen butik - uden sort arbejdskraft og monsonyd.

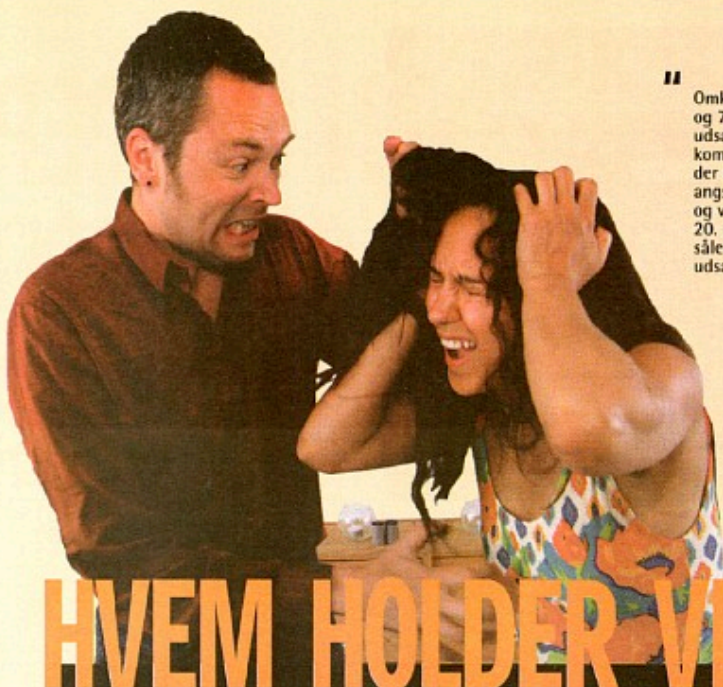
Alt for mange mennesker klientgøres - både danskere og udlændinge. Og så starter problemerne for alvor. Hvorfor ikke indføre en særlig indlæsningsløn eller lade folk selv forhandle prisen for deres arbejdskraft? Det vil stoppe udstødningen fra arbejdsmarkedet.

Stort set alle problemer kan føres tilbage til arbejdsløshed. I indvandrerfamilier mister børnene og de unge respekten for forældrene. Og det bliver endnu værre, når behandlersamfundet træder til som det store moderdyr, der vil løse alle problemer. Familiens autoritet undergraves - til skade for lille Mustafa, der skal hjem og passes i familien, når børnehaven lukker kl. 17.

Kriminalitet blandt unge indvandrere er et problem i f.eks. Odense og Århus. Hvorfor kan man spørge. Jeg synes, svaret giver sig selv. Hvis de unge har mistet respekten for forældrene og samfundet, har de kun sig selv og deres egne regler. Hvad skal de bruge deres kræfter til, hvis samfundet hverken stiller krav eller har brug for dem?

Generelt har indvandrerflygtningen ikke en anden retsopfattelse end danskere. Jeg tror, de fleste indvandrere er indforstået med at rette sig efter dansk lovgivning. Hvis en muslim f.eks. dræber sin søster, fordi hun går i seng med sin mand inden ægteskabet, skal han naturligvis dømmes uanset motivet. Der skal bestemte ikke skeles til den kulturelle baggrund, når loven overtrædes.

Men jeg synes f.eks. ikke danskerne skal blande sig i om en muslimsk pige går med tørklæde. Det offentlige system skal heller ikke blande sig i indvandreteres/flygtningenes interne familieproblemer. Forældrene skal f.eks. have lov at stikke en øretæve, uden det kommer samfundet ved. Men forældrene må selvfølgelig ikke slå børnene systematisk.

HVEM HOLDER VI MED?

Omkring 65.000 personer mellem 16 og 74 år har inden for et år oplevet sig udsat for fuldbyrdet vold. Hertil kommer yderligere 145.000 personer, der har oplevet sig udsat for angstskabende trusler om vold. Godt og vel 200.000 mennesker, eller hver 20. (5,4%) mellem 16 og 74 år har således i løbet af et år oplevet sig udsat for vold eller trusler om vold.

Dette er et af mange resultater fra en omfattende voldsofferundersøgelse iværksat af Rigspolitiet. Undersøgelsen viser endvidere, at en betydelig del af den vold, der forekommer i samfundet, ikke anmeldes til politiet og heller ikke kommer til politiets kendskab på anden vis.

Voldtægt - den mest ydmygende form for vold

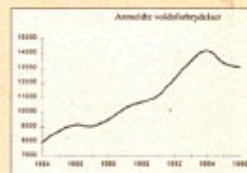
Det ville have hjulpet mig utroligt meget, hvis den mand, der voldtog mig, omgående var blevet sat bag lås og slå. Men den sikkerhed havde jeg ikke. Få måneder efter forbrydelsen kom han spankulerende ud af en bagerforretning i Randers, da jeg kom kørende i bil. Jeg fik et chock.

Sådan fortæller Marianne Hannerup, 38 år, der i dag stadig slås med psykiske mén efter en voldtægt i december 1986. Voldtægtsmanden brød om natten ind i hendes hus, hvor hun var alene. Truet med en kniv blev hun voldtaget og bagbundet. Manden gennemrodede derefter huset for alt af værdi. Voldtog hende igen og stak af i hendes bil, som han senere satte tid til.

Mariannes mærendt stod på i en time. Hendes venner så næsten ikke et smil på hendes ansigt et år efter. Hun følte sig apatisk og var angst for mænd. Kunne slet ikke klare nærhed eller blot en hånd på skulderen.

Voldtægtsmanden blev pågrebet ret hurtigt, og blev idømt en behandlingsdom efter en langvarig mentalundersøgelse.

Figuren viser udviklingen i antal anmeldte voldsforbrydelser fra 1984 til 1996. Tallet er stegt med ca. 63% fra ca. 8.000 i 1984 til ca. 13.000 i 1996. Dog er antallet af anmeldte voldsforbrydelser faldet med ca. 8 pct. fra 1994 til 1996. Kilde: Danmarks Statistik.

Jeg føler ikke, at samfundet har været på min side. Jeg fik ganske vist en advokat. Men jeg havde brug for mere hjælp, og Landsforeningen "Hjælp Volds ofre" eksisterede ikke dengang. Der er flere til at hjælpe gerningsmanden - f.eks. Kriminalforsorgen. Sådan føler jeg det.

Jeg synes ikke, dommen var hård nok. Det viste sig iverigt, at gerningsmanden havde andre voldtægter på samvittigheden. Han skulle idømmes rigtig fængselstraf uden ret til udgang i lang tid.

Marianne var heldig. Hun kom igennem krisen. Blandt andet på grund af forstående kolleger, der hjalp og støttede hende. -Jeg havde nogen at tale med, og jeg var også heldig i mit privatliv. Min daværende kæreste støttede mig ubetinget. Det hjalp mig meget, at han sagde, at han var villig til at vente på mig.

I dag er parret gift og har to børn på et og tre år. Marianne har også klaret at afslutte en uddannelse som plejer på psykiatrisk afdeling.

Venstres holdning til voldsforbrydere og grov kriminalitet

Et retssamfund har kun mening, hvis der også indgår retfærdighed i samfundets behandling af straffesager. Retfærdighed overfor forbydere. Retfærdighed overfor ofre. Retfærdighed overfor samfundet.

Desværre har det nuværende retspolitiske flertal i Folketinget en anden opfattelse, der ser bort fra retfærdighedsbegrebet og alene ser på, hvad der er bedst for forbyderen.

Det er hovedreglen, at de offentlige ressourcer flyder rigeligt, når det gælder om at tilgodese forbydere under afsoning, eller det, der skulle have været afsoning. Hvorimod hjælpen til ofre for kriminaliteten ofte udebliver eller kun udbetales med meget beskedne beløb, selv hvor der har været tale om alvorlig fysisk lemlestelse ved voldsforbrydelser eller måske endda erstatning til efterladte pårørende.

Til en anstændig retspolitik må høre, at retsaktive borgere beskyttes, at politiet bliver mødt med almindelig samfundsrespekt og i øvrigt har anstændige arbejdsvilkår, samt at forbydere, der er idømt fængselsstraf, rent faktisk skal sidde i fængsel og blive der, til straffen er fuldt udstået.

Hovedpunkterne i Venstres kriminalpolitik

- 1 Straffene for voldsforbrydelser og anden grov kriminalitet skal skærpes. I den tid voldsmanden befinder sig i et lukket fængsel, inklusive den forlængede fængselsstraf, kan han rent faktisk ikke begå nye forbrydelser.
- 2 Den skærpede straf for voldsforbrydelser er et vigtigt signal at sende fra Folketinget til borgerne og domstolene ikke mindst i en tid, hvor både politikere og retsakterperter sender så mange modstridende signaler, bl.a. også om at kriminalitet først og fremmest er samfundets skyld, og at straf hverken har opdragende eller forebyggende virkninger.
- 3 Ved grove voldsforbrydelser skal gerningsmanden ikke løslades. I den forhåbentlig korte tid, der hengår fra forbrydelsen til dommen og afsoningen, skal han være varetægtsfængslet. Ofret skal ikke kunne risikere at møde voldsmanden på gaden, som det i dag ofte er tilfældet.
- 4 Ved gentagne voldsdomme eller domme for anden grov kriminalitet, skal hele straffen udstås. Der skal ikke ske prøveløsladelse.

Uddrag fra pjecen "Retfærdighed i kriminalpolitikken" af Inge Dahl-Sørensen, MF, medlem af Folketingets Rettsudvalg

Han fik seks år – jeg blev blind for livet

Den 23. oktober 1991 blev Gittes liv ændret totalt. Ekskæreren gjorde hende blind ved at trykke hendes øjne ind. Hun var kun 22 år.

I dag er Gitte førtidspensionist. Ekskæreren blev idømt 8 år i byretten, mens landretten nedsatte straffen til 6 år. Manden blev prøvelsladt efter 4 år. Var dommen så var retfærdig? Kan det overhovedet lade sig gøre at give en retfærdig dom for den skade, min ekskæreste har gjort? Voldtepisoden blev overvåret af Gittes dengang 13 måneder gamle søn. Det voldsomme optrin har sat dybe spor i sønnen, der i dag – som 7-årig – stadig lider af kronisk angst. Psykologerne sætter spørgsmålstegn ved, om sønnen vil være i stand til at gennemføre et normalt skoleforløb. Den grove vold fandt sted ni måneder efter, Gitte var flyttet fra ekskæreren. Foruden at miste synet havde selv Gitte store problemer med angst de første to år. Jeg synes ikke, at man som offer får nok hjælp af samfundet? Voldsofre er oversete. Staten er

minimal. Man skal kæmpe for hjælpen bagefter. Den kommer ikke af sig selv. Men jeg er så heldig at have en god sagsbehandler i min kommune. Et voldsoffer har brug for mange former for hjælp? Jeg kunne godt tænke mig mere rådgivning. I min situation blev der gjort mange fejl. Både hjemme og i vuggestuen blev der pyret alt for meget om min søn. Alle syntes, det var synd for ham.

Han fik lov til alt for meget. Børn har brug for trykthed og faste rammer. Idag gør kommunen meget for at hjælpe. Min søn har støttepædagog 35 timer om ugen, og kommunen har ansat min mor som handicapbørner især til hjælp om morgenen, så børnene kan blive vasket og klædt på, siger Gitte, der i dag har et godt liv og en velfungerende hverdag. Et giftigen og har fået barn nr. to, der idag er tre år gammelt. Gitte er desuden en aktiv foredragsholder i Landsforeningen "Hjælp voldsofre", der sørgede for to ophold på Vejle Fjord Centeret, hvor psykologer, fysioterapeuter og ergoterapeuter hjalp Gitte videre med sit liv.

Høj SU er bedre mod kriminalitet end høj straf.

Uddannelse er det mest effektive kendte middel mod kriminalitet. Med stilling og uddannelse stjæler man sjældent, siger Claus Bonnez, formand for kriminalpolitisk forening, Krim. I sin ungdom var Claus Bonnez kriminel. Idag er han advokatfuldmægtig.

At diskutere om der sættes mest fokus på voldsmanden fremfor offeret, er som regel meningsløst. Der findes nemlig to grupper voldsmand. I den ene gruppe er de samme personer skiftevis voldsmand og voldsoffer. Denne gruppe tæller ofte enlige mænd på førtidspension eller på andre overførselsindkomster. De keder sig og bliver inspireret af den store mængde B-film, som døgnet rundt vælter ud af 24-tommer kværnen i deres små et-værelses pensionistlejligheder. På den ene side er arsenalet af ukvæmsod enormt, når der tales om fængsels- og urobetjentene. På den anden side bruger de fængselsbetjente, urobetjente, Krim, Kriminalforsorgen og andre professionelle institutioner som substitut for den far og mor, de aldrig har haft. De er voksne børn. De er aggressive og de har en blakket straffeattest. Derfor kan de ikke blive securitasvagter, politibetjente eller fængselsbetjente, som de ellers gerne ville være. De er uden for det gode selskab, og har derfor fundet sammen med nogle af mange andre arbejdsløse, som også er kriminelle.

Så er der den anden gruppe af kriminelle: unge mænd som ikke tidligere er straffet. Efter et besøg på værsthus, ender de i klammeri. Det giver nu efterhånden automatisk en ubetinget fængselsstraf. Disse unge mænd er, som unge mænd altid har været. De bliver blot straffet mere, end de blev tidligere. Da bedstefar var ung, vendte landbetjenten det blinde øje til, når der blev uddelt lussinger ved det lokale krobøl. I 1970'erne og 1980'erne blev problemet løst ved tiltaleforbud og betingede domme. I 1990'erne bliver de sat i fængsel. Resultatet er, at Danmark nu er blandt de lande i Europa, som har den største gruppe unge medborgere, der er registreret som kriminelle voldsmand. Horder af velfungerende unge mænd bliver kørt ud på et sidespor.

Claus Bonnez mener ikke, at de retshåndhævnende myndigheder er specielt gode til at løse alle kriminalitets-problemer. Krim's formand efterlyser en indsats for at forbedre ofre og gerningsmænds evne til at løse egne problemer. I Norge ser vi såkaldte konfliktråd. De har vist sig at være en stor succes. Der skal stilles krav til de indsatte i fængslerne, de skal om morgenen, afsted ud af fængslet og på arbejde eller i skole. Idag sidder de indsatte på skødet af hinanden i det ene hjørne af fængslet og ser amerikanske kriminalfilm, mens betjentene sidder på skødet af hinanden i det andet hjørne af fængslet og ser de samme film, siger Krim's formand. Indsatte som ikke vil ud af fængslet og lave noget fornuftigt, skal efter Claus Bonnez' mening sidde "derhjemme" og kede sig. Dog skal de få indsatte, som er så farlige, at det er uforvarligt at lukke dem ud om dagen, være beskæftiget i fængslet.

Det er vigtigt, at kriminelle tilbringer deres tid sammen med folk, som er normale oveni hovedet. Alle undersøgelser viser, at arbejde og uddannelse er de bedste midler mod den form for kriminalitet, som samfundet straffer. Det skal ikke være puljejobs eller andet bras. Det skal være almindeligt regulært arbejde. Puljejobs stempler blot folk som amøber, der ikke selv kan finde et arbejde. Derfor kan et puljejob have ligeså dårlig en effekt på kriminalitet som et fængselsophold.

Voldsmand er måske netop den gruppe kriminelle, som ville have et særligt stort udbytte af at få lov til at gå i skole, mens de sidder i fængsel. Har Brian travlt i skolen, er der mindre tid til knojemet eller den skarpe kniv. I stedet får han et bedre og skarpere sprog, som han kan få hårdt brug for, når han drøpper kampen med sine tidligere værsthusvenner og indleder kampen mod straffeattesten, slutter Claus Bonnez.

Tvangsfjernelse kan være eneste løsning

■

Nok siges det, at forældret er ukrænkelig, men når man ser, hvor forfærdeligt mange børn, der behandles, kan jeg godt komme i tvivl om, hvorvidt vi får tvangsfjernet alle børn, der er udsat for massiv forældresvigt. Den hellige forargelse over, at børnene altid er forældrenes, har man intet at have i, når man som jeg har set, hvad forældre kan gøre ved deres børn. ■

Det siger den tidligere formand for socialudvalget i Århus kommune, Mette Christensen, der også er børnesagkyndig dommer i Vestre Landsret udpeget af Kommunernes Landsforening. Landsretten er forældrenes sidste ankeinstans i tvangsfjernelsessager.

Mette Christensen mener, at alt for ofte griber det offentlige for sent ind. Nok er det godt og rigtigt at fokusere på forældrenes retssikkerhed, men det er brods alt børnenes tanke, der først og fremmest skal sikres. Ofte lader kommunerne sagerne gå alt for langt, og der gribes først ind, når problemerne er fastcementret.

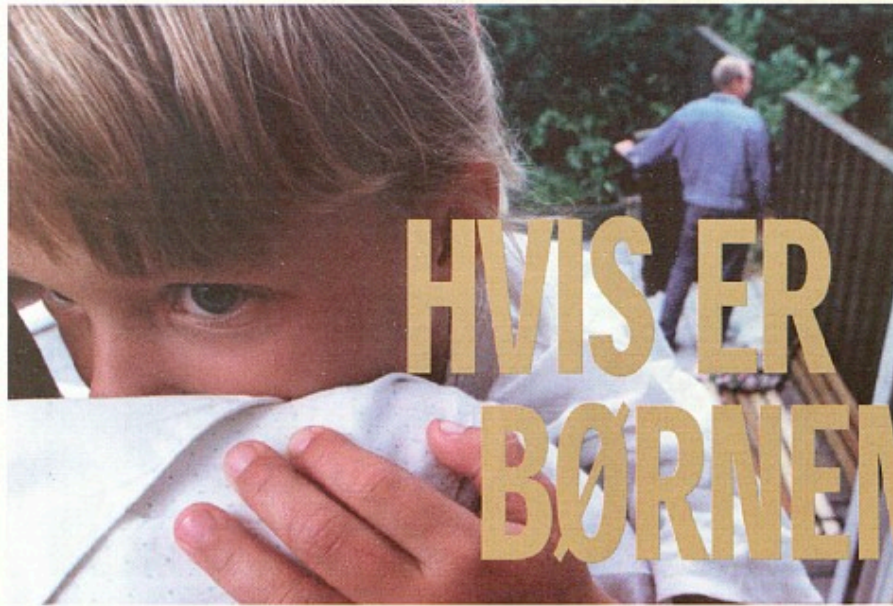
I Århus er antallet af tvangsbringelser nogenlunde konstant og ikke specielt højt, hvilket hovedsageligt skyldes, at kommunen har opbygget en række "forebyggende" foranstaltninger som f.eks. hjemme-bes-ordninger og familieringelser.

Som børnesagkyndig dommer i landsretten har Mette Christensen set, hvor milevid forskel der er på håndteringen af tvangsbringelser i de forskellige kommuner. I de små kommuner kniber det ofte med ekspertisen, kommunen tøver med at gribe ind, og det er forfærdeligt at se, at kommunens økonomi kan blive afgørende for, om barnet skal fjernes fra hjemmet eller ej. En tvangsbringelse koster omkring en halv million kroner om året.

-Det er uafatteligt svært at afgøre, om den mindst ringe løsning er at blive tvangsfjernet eller anbragt i en plejefamilie. Alle disse små voksne skal blive til børn igen. Det ansvar for f.eks. små søskende eller forældrene, som de har påtaget sig, skal tages fra dem. Ofte lykkes det at rette de følelsesmæssigt skadede børn op igen, fortæller Mette Christensen og fortsætter:

-På den anden side er nogle af de fjernede børn ved at dø af bekymring over, hvordan søskende eller forældre har det. De får simpelthen mavesår over spekulationerne, og så er den mindst ringe løsning, at de bliver i hjemmet men med mulighed for støtte og hjælp fra det offentlige.

-Der er brug for, at sikre en bedre og mere ensartet praksis ved tvangsfjernelser. Den tvangsmæssige beslutning burde ligge i amtet, men den tidlige indsats for at få familien på ret køl bør fortsat ligge hos kommunen. Kommunerne burde sikres en statsrefusion ved tvangsfjernelser, så økonomien ikke spiller ind - kun børnenes tanke.

HVIS ER BØRNENE?

	1992	1993	1994	1995	1996
Tvangsfjernelser af børn og unge	783	846	940	1.009	1.075

Tvangsfjernelser
Kilde: Politiets Årsberetning

	1992	1993	1994	1995	1996
Under 13 år	821	745	613	661	776
13 år	683	604	508	570	479
14 år	1.846	1.824	1.650	1.772	1.528
15 år	1.110	1.155	1.220	1.171	1.098
16 år	2.097	1.901	2.063	2.225	2.018
17 år	2.361	2.357	2.360	2.469	2.444

Straffelovsforbrydere for de under 18-årige
Kilde: Politiets Årsberetning

De forsømte børn

■

Niels Jensen, 45 år, har sammen med sin kone, Birgit, 52 år, seks års erfaring som plejefamilie. Men Niels Jensen er ikke fortaler for at anbringe børn uden for hjemmet. Hverken i plejefamilier eller på døgninstitutioner. ■

-Børns opdragelse er og bliver forældrenes ansvar. Samfundet kan ikke løse familiens opgaver. Derfor er børns anbringelse uden for hjemmet absolut sidste udvej. Hvis samfundet virkelig vil hjælpe svage børn og unge i dårligt fungerende familier, skal der gribes ind tidligt f.eks. med aflastningsfamilier, der har overskud til at stimulere børnene.

Niels Jensens familie har erfaring både som almindelig plejefamilie og aflastningsfamilie. Både gode og dårlige. En plejeson havde f.eks. svært ved at holde sig fra kriminalitet.

-Mange børn og unge er utroligt forsømte. Nogle er allerede småkriminelle eller meget psykisk medtagne, inden problemerne bliver synlige uden for familien.

-Men samfundet har redskaberne til at reducere antallet af anbringelser uden for hjemmet yderligere. Folkeskolen og børneinstitutionerne skal være mere aktive med hensyn til at observere børn, der fungerer dårligt, så hjælpen til familien kan gives så tidligt som muligt.

-For sen indgriben skubber børnene ind på en motorvej mod kriminalitet. Lavt selvselv fører ofte - især for drenge - til idoldyrkelse i bander, når de bliver halv voksne. Så er skaden sket. Mange balancerer på et knivsæg mellem rigtigt og forkert. Mange drenge savner ganske enkelt ordentlige mandlige forbilleder. Det er farligt for deres udvikling. Derfor skal familierne styrkes.

AFMAGT OVER FOR SYSTEMET

Lov er lov - men noget er mere lov end andet

Af Jan E. Jørgensen, jurist, De Samvirkende Købmænd

Købmændene ved godt, at der er større problemer i verden end butikstyperier og overtrædelse af lukkeloven. Vi kan godt regne ud, at det kræver meget af politiet at skulle passe på Bill Clinton og Salman Rushdie. Danske købmænd forstår udmærket, at politiet prioriterer rockerkrigen og andre voldsepisoder højere end den kriminalitet, der foregår i dagligvarebranchen.

Men der må være en grænse for, hvad vi skal stå model til. Lad mig give et eksempel: En efteraars fik et af vore medlemmer ribbet sit lager i et af sine fem Favorit-supermarkeder i Århus. Tyvene brød gennem taget og forsynede sig bl.a. med kaffe og kød. Politiet blev kontaktet af en nabo, der overværede indbruddet fra sit vindue. Århus politi svarede, at man var travlt optaget af Rached Lawal sagen og derfor ikke havde tid til at gøre noget ved købmændens problemer. Tyvene kom i alt fire gange i løbet af natten - hver gang ringede naboen til politiet - hver gang skete der intet.

I alt blev der stjålet for 100.000 kr. Naboen fik øje på tyvene igen dagen efter. Han noterede bilens nummerplade og ringede til politiet. Beskeden var, at man havde vigtigere ting at tage sig til.

I en klage til Justitsministeren skriver Købmand Nordmand Madsen: "Med det skattetryk vi har i dette land, må der være råd til professionelt politi. Jeg kan godt forstå, at de politikere, som går indfor lov og orden og et velorganiseret politi, vinder opbakning i befolkningen."

" Med det skattetryk vi har i dette land, må der være råd til professionelt politi. "

Lukkeloven

DSK er godt klar over, at Venstre helst så lukkeloven afskaffet. Vi er enige i, at lukkeloven ikke altid virker helt logisk, men i bund og grund er DSKs medlemmer tilhængere af en lukkelov, da mange små butikker i landdistrikterne har oplevet en oplømsstrøg, fordi de har fået mulighed for at holde søndagsåbent.

Hvad enten man mener det ene eller det andet om lukkeloven, må det imidlertid være en selvfølge, at lov er lov og lov skal holdes - også lukkeloven.

Loven forbyder søndagsåbent for foretninger med en årlig omsætning på mere end 13 millioner kr. og den forbyder salg af alkohol om aftenen og om søndagen. Selvfølgelig er det værdt at skyde en rocker end at sælge en øl om søndagen. Og derfor får man højere straf for mord end for brud på lukkeloven. Problemet er, at i langt de fleste politikredse får man slet ingen staf for at overtræde lukkeloven. Det er 100% risikofrit, for politiet ignorerer enhver anmeldelse. Det er svært at forklare en købmand, at han skal overholde loven, selv om hans naboer ikke gør det.

Vi laver en lov

Der er ikke noget galt med lovgivningen. Der er noget galt med håndhævelsen af lovgivningen. Når politikere præsenteres for et problem, lyder standardsvaret: "Vi laver en lov". Her efter tror man, at alle problemer er løst. Nu bliver loven jo trykt i Lovtidende, så læser folk loven, og derfor overholder de naturligvis loven. Skulle det ske, at nogen på trods af dette vælger at overtræde loven, så bliver de jo straffet. Eller gør de?

Man får jo nogen gange den tanke, at politikerne måske skulle lovgive lidt mindre, og så til gengæld sørge for, at lovene bliver håndhævet.

Virksomhedernes afmagt

Af Christopher Arzrouni, Dansk Industri.

" Erhvervsvirksomheder bliver ofte betragtet som "stærke" i forhold til myndighederne og retssystemet, hvormod almindelige borgere bliver betragtet som "svage". Det er en sandhed med modifikationer. Den almindelige tro på, at virksomhederne er ressourcestærke, betyder netop, at virksomhederne engang imellem bliver stillet dårligere end private borgere. **"**

Omvendt bevisbyrde og "hemmelig" proces

Virksomhederne stilles f.eks. betænkeligt svagt, når de får deres sager behandlet ved Konkurrencerådet. Rådets opgave er bl.a. at afgøre om en virksomhed misbruger sin dominans på markedet til at opnå "urimeligt høje priser" eller om den har indgået skadelige konkurrencebegrænsende aftaler med sine potentielle konkurrenter. Sagerne ved Konkurrencerådet forberedes af rådets sekretariat (nu Konkurrencestyrelsen), som afgiver en indstilling.

Desværre har virksomhedens advokat ikke ret til at møde op ved rådets behandling af sagen. De gode rådsmedlemmer er nødt til at støtte sig til skriftligt materiale fra virksomheden og på det materiale, som Konkurrencestyrelsens embedsmænd har udarbejdet. Rådsmedlemmerne er i praksis 100 pct. afhængige af embedsmændenes fremstilling af sagen.

Engang imellem undlader embedsmændene indtiltrod at undersøge alle relevante forhold. I den situation er det op til den indklagede virksomhed at fremskaffe de nødvendige oplysninger - hvis virksomheden da overhovedet er klar over, hvad myndighederne "går efter". Derfor kan der være tale om, at virksomheden udsættes for en omvendt bevisbyrde. Den må simpelthen bevise, at den er uskyldig.

Konkurrencerådets diskussioner foregår bag lukkede døre, og virksomheden har derfor ikke adgang til at få detaljeret kendskab til, hvad rådet lægger særlig vægt på i sin afgørelse af sagen. Selv en loyal gengivelse af rådets synspunkter vil aldrig kunne medtage alle nuancer. De kan imidlertid have stor betydning for, hvorledes den berørte virksomhed skal forholde sig. Sekretariatets vurderinger og indstillinger betragtes desuden som interne arbejdsdokumenter, som der ikke gives indsigt i i praksis kan der derfor være tale om en slags "hemmelig proces".

Det ville være ønskeligt om rådsbehandlingen i højere grad blev tilnærmet sagsbehandlingen ved domstolene i civile retssager, hvor parterne indtager hver sin ligeværdige stilling i forhold til den dømmende myndighed.

Få ret - uden resultat

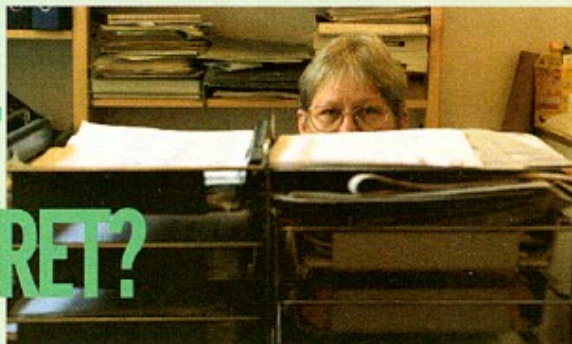
Virksomheder kan også opleve at få ret - uden at kunne bruge det til noget. Det sker f.eks. når virksomhederne klager over, at staten eller kommunerne har snydt ved et offentligt udbud. I en konkret sag klagede Dansk Industri over, at en medlemsvirksomhed var blevet forbigået da Kolding Kommune skulle indkøbe skolemøbler. Virksomheden var billigst til den givne kvalitet, men fik ikke ordren. Virksomheden fik medhold i klagen ved Klagenævnet for Udbud. Men det var for sent. Skolemøblerne var købt og udbudet kunne ikke gå om. Og Kolding Kommune slap med at betale 50.000 kr. i sagsomkostninger.

" Virksomheder kan opleve at få ret - uden at kunne bruge det til noget. "

Renovdan Miljøservice A/S var ude for noget lignende, da de afgav det bedste tilbud på affaldsindsamling i Tårnby. Kommunen valgte at favorisere det kommunale selskab. Grundtjenestemissionsplanens Renholdningselskab i Tårnby Kommune. Klagenævnet for Udbud konkluderede, at Tårnby Kommune havde overtrådt EU's tjenesteydelsesdirektiv. Herefter fik kommunen besked på at betale 4.000 kr. til dækning af klageafgiften.

Selvom Danmark med rette er kendt for sin retssikkerhed - også i erhvervsager - kan mange ting tydeligvis blive bedre.

RETSSTAT.... ER DET MIN RET ELLER STATENS RET?

Der er en voksende politisk forståelse for nødvendigheden af at genetablere forståelsen for sammenhængen mellem ret og pligt i samfundet, skriver professor, dr. jur., Stig Jørgensen i dette indlæg:

Professor, dr. jur., Stig Jørgensen, har i mange år undervist i bl.a. retshistorie på Aarhus Universitet. "Begrebet "retssikkerhed" forudsætter en menneske- og samfundsorganisation, der opfatter individet som samfundets mindste enhed, i modsætning til en kollektiv samfundsoptættelse, der betragter slægten, religionen eller "ideologien" som samfundets grundlag, hvis mål individerne derfor må underordnes.

Lidt historie

Indtil midten af 1200-tallets Europa opfattedes Vesteuropas lande som "Gudstater" og retten som guddommelige sædvaner, sådan som Jydske Lovs fortale i 1241 stadig udtrykker den kanoniske kirkeret. Den efterfølgende magtkamp mellem gejstlig og verdslig magt giver derimod plads til individernes frihed til at styre den ydre verden (gennem videnskab og teknologi) og samfundet (gennem lovgivning). De følgende århundredes naturret fører frem til den opfattelse, at individerne er udstyret med lige rettigheder, der kun er underkastet samfundets love, som også forpligter magthaverne, der ikke står over eller uden for loven, sådan som det er tilfældet i totalitære religiøse eller ideologiske stater.

Magtens adskillelse

I erkendelse af den erfaring, at magten korrumpere, grundlægges den demokratiske statsopfattelse på magtens adskillelse i:

1. En lovgivende magt, som skal vedtage generelle retningslinier for befolkningen
2. En udøvende magt, som skal varetage den daglige administration af reglerne.
3. Uafhængige domstole, som skal afgrænse borgernes rettigheder i forhold til staten og hinanden.

Borgerne har altså "rettigheder" og skal ikke finde sig i, at deres interesser vilkårligt tilsidesættes af hensyn til samfundets eller kirkens interesser og krav.

Retsstat fra 1700-tallet til i dag

Det er denne samfundsorden, vi kalder en retsstat, hvor borgernes retssikkerhed er grundlaget, og hvor forudsigeligheden af konsekvenserne er ensbetydende med beskyttelsen af dens berettigede forventninger. Den demokratiske retsstatsteori i 1700-tallet var især rettet mod den enevældige kongemagt, hvis magt måtte begrænses. I nutiden derimod er det parlamenterne, der i deres magtfuldkommenhed kræver retsstatens principper, når de ikke nøjes med at vedtage generelle love, men giver sig af med at vedtage særlove. Når regeringen ikke er villig til sin administration at følge de øjeblikkelige politiske flertal, bør man i stedet anvende de parlamentariske regler ved at vedtage et motillidsvotum til ministeren eller ministerradet. Når parlamenterne således forbeholder sig retten til at fortolke deres egne love, sættes ikke alene regeringsmagten, men også domstolene ud af spillet ved at parlamenterne optræder som enevældige herskere med de alvorlige konsekvenser, det i længden vil få, for individernes retssikkerhed.

Velfærdssamfundet

Denne magtfuldkommenhed hos parlamenterne er kulminationen på en udvikling, der i dette århundrede har forvanslet retsstaten til en velfærdstat, som har påtaget sig en række velfærd- og forsørgelsesopgaver, der tidligere tilkom de enkelte individer eller deres familie. En nødvendig følge har været opbygningen af et stort bureaukrati, som skal finansieres gennem skatter, og hvis administrative reguleringer skal sikre den mest effektive virkeliggørelse af lovenes formål, der i vidt omfang udtrykkes i lovforarbejder og interne cirkulærer, som ikke er tilgængelige for borgerne.

Der opstår derfor ofte en konflikt mellem borgernes retssikkerhed på den ene side og velfærdstatens formål på den anden. Oprindeligt var domstolene tilbøjelige til at følge velfærdstatens menneskekærlige hensigter, hvormod domstolene i nyere tid har haft en tiltagende tilbøjelighed til at tillægge lovenes tekst og retssikkerhed en større vægt, især i skattesager. Velfærdstaten er også et højskattesamfund, og den er ikke ubetinget borgernes bedste ven.

Et tegn på domstolens signalændring og ulyst til at blive politikernes gideul har vi også set i deres modvilje - især efter Famili-sagen - mod at optræde som undersøgelsesretter. Vi kan håbe på, at domstolene fortsat vil fastholde deres primære opgave som borgernes beskyttere og vogtere af retssikkerheden.

Er retsstaten løbet løbsk?

Vi kan ikke vende tilbage til det 19. århundredes "natvægenstat", som ikke havde andre opgaver end at opretholde freden udadtil og indadtil i form af den formelle retssikkerhed; men vi må acceptere en videregående pligt til også at tiltræbe materiel beskyttelse af de svage i samfundet. Det er et tegn på et højt ambitionsniveau, når samfundet påtager sig så mange opgaver, at det fører til et uoverskueligt bureaukrati og et skattebyr, som nedsætter den samlede aktivitet og velfærd i samfundet.

Der er da også en voksende politisk forståelse for nødvendigheden af at genetablere forståelsen for sammenhængen mellem ret og pligt i samfundet.

Big Brother is watching you!

Kernen i beskyttelsen af borgeren i retsstaten er, at der må være et vist "fredet område" for den menneskelige tilværelse. Ifølge grundloven er boligen således ukrænkelig. Det betyder, at ingen må betrede ens bolig, uden at man har givet tilladelse.

Folketinget kan dog vedtage love, hvorefter en myndighed med retskendelse efter omstændighederne kan betrede ens bolig, som det f.eks. er tilfældet for politiets ransagninger. Herudover kan Folketinget vedtage love, der giver en myndighed adgang til ens bolig uden retskendelse, såfremt der er et særligt behov for det.

Vidste du f.eks., at:

- Telestyrelsens kontrollanter i henhold til Teleterminaludstyrets lov til enhver tid, hvis det skønnes nødvendigt, uden retskendelse skal have adgang til relevante lokaler for at undersøge teleterminaludstyr.
- Tilsynsmyndigheden i henhold til Saltvandsfiskeriloven, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse har adgang til fiskerfartøjer, fisketransportfartøjer, og i øvrigt overalt, hvor fisk, ager m.v. opbevares, transporteres og behandles m.v.
- de statslige told- og skattemyndigheder i henhold til lov om afgift af affald og råstoffer, hvis det skønnes nødvendigt, uden retskendelse til enhver tid har adgang til at foretage eftersyn i registreringspligtige virksomheder.
- landinspektører i henhold til Udstykningsloven til enhver tid uden retskendelse har adgang til enhver ejendom og lokalitet for bl.a. at udføre opmåling til kortlægningsopgaver for offentlige myndigheder.
- arbejdstilsynets medarbejdere i henhold til Arbejds miljøloven uden retskendelse til enhver tid har adgang til offentlige og private arbejdssteder i det omfang, det er påkrævet, for at de kan varetage deres hverv. Politiet yder om fornødent bistand hertil.
- myndighederne i henhold til Naturbeskyttelsesloven uden retskendelse har adgang til offentlige og private ejendomme for bl.a. at foretage undersøgelser af betydning for lovens formål.

HVEM ER STATEN TIL FOR?

REGEL- TYRANNIET

Af Hans Christian Schmidt, MF, Miljøpolitisk ordfører,
medlem af Naturklagenævnet

“Loven skal være ærlig og retfærdig, tålelig efter landets sædvane, passende nyttig og klar, så at alle kan vide og forstå, hvad loven siger”. Sådan stod der skrevet i Jydske Lov fra 1241. Men sådan forholder det sig desværre ikke i dag. Regeltyranniet har gode kår og det er et problem. For i et sådant samfund er den enkeltes retssikkerhed overfor systemet truet. Regeltyranniets kendetegn ses overalt: ”

Danmark har i dag en af verdens absolut mest omfattende lovgivninger overhovedet. Antallet af love, cirkulærer, vejledninger og bekendtgørelser udgør over 18.000. Og hvert år tilføjes der endnu mellem 250 og 300. Men ikke nok med, at antallet af disse retningslinier er enorme. Sproget og måden de er skrevet på, er tillige indviklet og bureaukratisk. Den danske lovgivning er i flere tilfælde så kompliceret, at ikke engang fagfolkene kan forstå lovens indhold. Hertil kommer, at alt for mange love bliver vedtaget for hurtigt og uden at alle relevante parter har været inddraget i beslutningsprocessen. Lovene hastes ofte igennem Folketingstalen de sidste dage i folketingsåret. I sidste samling blev der i løbet af de sidste 17 dage vedtaget hele 128 lovforslag og 39 beslutningsforslag.

Disse ting fører ofte de mest groteske hændelser med sig. Gennem mit arbejde i Naturklagenævnet er jeg stødt på den ene sag efter den anden, hvor system-Danmark i den grad har trådt på den enkelte. Med enten Planloven eller Naturbeskyttelsesloven i hånden formår et flertal i amtskommunerne eller sågar i nævnet ofte at hindre om- eller tilbygninger på landet.

Jeg er stadt på sagen om Værløse Golfklub, der gennem sponsortilskud søgte at gøre det billigere at spille golf, men som måtte afblæse hele missionen, efter at Danmarks Naturfredningsforening havde været på besøg og havde klaget over forholdene: De små sponsorkilte, der var på størrelse med en lille plade chokolade, skæmmede naturen!

Jeg har arbejdet med sagen om en mand i Nordjylland, der ikke midtvejs male sit hus hvidt, efter sigende, fordi det ved opførelsen rent arkitektonisk var identisk med de 3 naboejendomme og derfor skulle bevares. Men husene havde ændret sig fundamentalt siden opførelsen.

“ Antallet af love, cirkulærer,
vejledninger og bekendtgørelser
udgør over 18.000 ”

Jeg kunne blive ved. Der er mange sager. De ovennævnte sager drejer sig først og fremmest om enkeltpersoner eller familier. Men regeltyranniet ses også på erhvervsområdet:

Erhvervsministeriet udarbejdede i 1995 rapporten "Lettelse af administrative byrder". Den viser med al tydelighed, hvor store problemerne er: De små firmaer (med mindre end 5 ansatte) bruger årligt næsten 550 timer på at løse administrative opgaver for myndighederne. Dette svarer til en halvtidstilling! Og andre tal fra Erhvervsministeriet fortæller, at alle danske virksomheder årligt skal foretage cirka 4000 indberetninger.

Antallet af love skal nedbringes og det spørg, de er skrevet i, skal gøres mere klart og tydeligt. Vi har masser af nye forslag til at fjerne regeltyranniet. Alle siger de på at styrke retssikkerheden ved at nedbringe antallet af regler og gøre de resterende mere gennemskuelige.

- Planloven og Naturbeskyttelsesloven skal revideres. Det skal være lettere at bygge til eller bygge om på landet eller at udnytte en overflødig jord landbrugsjorden til erhverv eller bolig.
- Regeringen skal udarbejde et regelbuddet. Hver minister forpligtes til at opføre de samlede omkostninger for den offentlige administration og for den private sektor ved hver eneste regel. Der fastsættes et mål for de maksimale omkostninger, således at en minister må afskaffe eksisterende regler, såfremt der indføres nye omkostningskrævende regler.

• Der skal ske en opstramning og udvidelse af regeringens forpligtelse til at redogøre for et lovforslags økonomiske og administrative konsekvenser. Det skal af lovforslagene klart fremgå, hvad ikke blot selve lovforslaget, men også den opfølgende reguldstedelse vil medføre af økonomiske og administrative konsekvenser for såvel den offentlige administration som den private sektor.

• Lovforslag, der fremsættes i Folketinget, skal indeholde en udtømmende oversigt over de bemyndigelser, som forslaget giver til den pågældende minister. Ministeren skal endvidere redogøre for, hvordan eventuelle bemyndigelser vil blive udnyttet.

• Det skal være obligatorisk for den til enhver tid siddende regering at udsende sine lovforslag til offentlig høring, inden de fremsættes i Folketinget

• Førstebehandlingen af et lovforslag skal som hovedregel først kunne finde sted tidligst tre måneder efter dets fremsættelse.

• Der skal afsættes mindst tre måneder til udvalgsbehandlingen af et lovforslag.

• Der bør indføres en revisionsbestemmelse - en såkaldt opklaringsklausul - i forbindelse med alle bemyndigelser til ministre til at udsætte bekendtgørelser. Således at bekendtgørelser, der er ældre end fem år, automatisk slettes, hvis ikke deres eksistensberettigelse kan begrundes.

BORGERENS RETS- SIKKERHED

Af Erling Oxdam MF, medlem af retsudvalget

“ I hverdagen er det heldigvis de færreste, der kommer i direkte kontakt med retssystemet. De fleste hører nok om det i radio eller TV eller læser om det i avisen. Ofte er det sager af ekstrem karakter såsom mord og vold, der omtales, eller også handler det om befolkningsgrupper, der er kriminelle eller befolkningsgrupper, der udsættes for kriminalitet. ”

Pressens vinkel er ofte anklagende over for systemet og beskyttende / forsvarende over for de personer i artiklen, der bliver "den lille part". Dette giver helt naturligt det indtryk, at der er store problemer med "systemet", at retfærdighed er svært at opnå, eller at det i hvert fald tager lang tid. Konsekvensen kan være, at mange føler afmagt over for det system, der ellers gerne skulle garantere retssikkerheden i Danmark. Spørgsmålet er, om denne afmagtsfølelse er reel, eller om der kun er behov for justering af retstilstanden.

Set med Venstres øjne er der nogle mangler ved retssystemet. Der er for lange ventetider ved domstolene, og straffene er ikke hårde nok. Det er bare ikke det hele. Der er også problemer med retssikkerheden, og det er Folketingets flertals skyld.

Lad mig tage et eksempel. Boligen burde være ukrænkelig. Det ved enhver.

“ Borgerne i Danmark er ikke i
tilstrækkelig høj grad beskyttet
mod de offentlige myndigheders
magtanvendelse ”

Dette er fastslået i Grundlovens § 72, hvor der står:

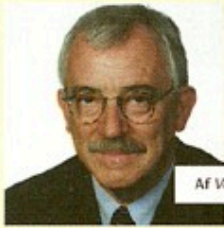
"Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelser, beslaglæggelser og undersøgelser af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse."

Det betyder, at Folketinget ved lovgivning kan tillade en myndighed at "krænke boligen" uden at have en retskendelse. Dermed er de borgere, der bliver konfronteret med tilfældige myndigheders ret til husundersøgelser m.v., retssikkerhedsmæssigt stillet ringere end borgere, der er sigtet af politiet for endog grove lovovertrædelser.

I Venstre ser vi dette som et stort problem, ikke så meget, fordi det står i grundloven, men mere, fordi Folketinget benytter sig af det i stort omfang.

Det er nemlig tilfældet 111 steder i lovene. I 111 forskellige situationer har myndigheder lov til uden retskendelse at undersøge, kontrollere, ransage, besigtige, efterforske, visitere og gennemse private hjem og virksomheder. Dette mener Venstre er en fare for retssikkerheden.

Retssikkerhed er en af de grundpiller, der kendetegner et retssamfund. Retssikkerhed er ikke alene, at borgerne bliver beskyttet mod retsbrud fra andre borgers side f.eks. mod vold, tyveri og anden kriminalitet, men også, at borgerne bliver beskyttet over for offentlige myndighedens overgreb. Borgerne i Danmark er ikke i tilstrækkelig høj grad beskyttet mod de offentlige myndigheders magtanvendelse. Det vil Venstre gøre noget ved.

Af Venstres formand Uffe Ellemann-Jensen

PÅ BORGERENS SIDE!

I Venstre har vi nogle overordnede principper for retssikkerheden. Mennesket har ret til at leve sit liv i frihed, forudsat at det ikke griber ind i noget andet menneskes tilværende frihed.

Grundloven skal sikre den personlige frihed, privatlivets ukrænkelighed, den private ejendomsret, ytringsfriheden, trosfriheden, forenings-friheden, forsamlingsfriheden og erhvervsfriheden.

Frihedsrettighederne skal gælde lige for alle uanset politisk, religiøs, etnisk eller seksual baggrund.

Der skal gælde en ubrydelig respekt for det enkelte menneskes integritet. Derfor skal der straffes med fasthed og konsekvens for overgreb mod andre menneskers liv, helbred og ejendom.

Lovens antal skal begrænses. Lovene skal være klare, entydige og forståelige. Lovene skal værne borgerens retssikkerhed og beskytte mod vilkårlighed, og borgerne skal være beskyttet mod lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Det enkelte menneskes retssikkerhed i forhold til lovgivningsmagten og den offentlige administration skal styrkes.

Retssikkerheden skal indebære, at hensynet til lovovertræderen ikke går forud for beskyttelsen af lovlige borgere.

Central registrering og overvågning af enkeltpersoner skal begrænses mest muligt. Praktiske administrative hensyn må aldrig gå forud for frihedsrettighederne. Den enkelte borger skal sikres ret til indsigt i den personlige registrering.

Venstre har et helt andet syn på retssikkerhed end regeringen. Det viser sig f.eks., når vi der på straffen for vold. Venstre mener, at ofrene har et større krav på samfundets opmærksomhed end de kriminelle, der er skyld i ofrenes ulykke.

Derfor vil Venstre sætte kraftigt ind overfor voldsforbrydelserne. Reaktionen overfor den meningsløse og tilfældige vold skal skærpes. Voldsmænd skal fængsles under sagen og sættes direkte til afsoning af straffen. Der skal gives strengere straffe for vold. Grove voldsforbrydere skal slet ikke have udgang fra fængslet eller prøvetestslædes.

Regeringen har åbenbart forment, at vi har befolkningen med os.

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen sagde i sin nytårstale den 1. januar 1997: "Lad mig sige det, så det ikke kan misforstås: Vi vil ikke finde os i det. Vi vil den vold til livs." Dagen efter gik den nye Justitsminister Frank Jensen et skridt længere og bebudede strengere straffe for vold. Dette fik Det Radikale Venstre til at sige fra.

Det hele endte med, at der indenfor de eksisterende strafferammene skete en forhøjelse af straffen med 1 år i de voldsager, hvor der i dag dømmes fængsel i over 1 år. Ifølge regeringens egne oplysninger vil straffningen kun omfatte ca. 40 sager om året - svarende til under 1 pct. af det samlede antal voldsager, hvor folk bliver idømt en fængselsstraf for vold. Det kan man ikke tage alvorligt.

Det er kun få år siden, at Socialdemokratiet afviste enhver tanke om at have straffen for vold. Venstre har ikke glemt, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har stemt imod de VK-forslag på området, som vi har lagt frem for Folketinget i de seneste år. Men Socialdemokraterne har fundet ud af, at de er på konfrontationskurs med vælgerne. Og så er det jo bekvemt at lade som om, man skifter standpunkt uden alligevel at foretage sig noget.

Socialdemokratiet har to store problemer i debatten om retspolitikken.

For det første har partiet gennem så mange år afvist så mange forslag på det retspolitiske område, at man ikke har nogen høj troværdighed. Nu tager man pludselig borgerlige sager til sig og gør dem til sine sager. Det virker mere taktisk bestemt end forslag, der serveres ud fra en overbevisning.

Det andet problem er, at Socialdemokratiet på forhånd ved, at Det Radikale Venstre ikke vil være med til den hårde linie. Derfor vil regeringen aldrig kunne levere de stramninger, statsministeren lover på dette område.

Af Troels Lund Poulsen, Landsformand for Venstres Ungdom

Ungdomsfængsler - et reelt behov

Langt den største del af unge har en velfungerende tilværelse. De passer deres skole eller arbejde og er medlemmer af en idrætsforening, skakklub og - i enkelte tilfælde - en politisk forening.

Men der er en lille gruppe unge, der har svært ved at indordne sig under samfundets spilleregler. Jeg taler ikke om dem, der en enkelt gang kører uden lys på cyklen eller "glemmer" at betale for et stykke chokolade, men om dem, hvor kriminalitet er en selvfølge og hvor de allerede i en meget ung alder begår ganske grov kriminalitet.

Der er givetvis tale om en ganske lille gruppe unge, men meget tyder på, at kriminaliteten er blevet grovere de senere år. Samtidig advarer flere politi-kredse i de større byer mod voksende bande-tendenser, samt at disse bander begår langt størstedelen af den samlede ungdomskriminalitet. Også selvom de udgør under 5 pct. af samtlige unge.

Overfor denne gruppe er det mere end tvivlsomt, om en række velmenende pædagogers indsats virker. Det er langt mere sandsynligt, at det netop har været alt for mange forsøg på en forklarende pædagogisk indsats, der har givet dem indtryk af, at samfundets grænser kan overskrides uden omkostninger.

Overfor dem skal der en langt mere omfattende og håndfast indsats til. Første trin bør være brug af "street-woorkers". I en række større byer - samt Farum - har man med pæn succes etableret sådanne ordninger. Indsatsen består i at opsage de unge hvor de er, på gade og stræder, og mandsopdække dem, samt forsøge at presse dem ind i uddannelse eller arbejde.

Derudover er der behov for langt mere konsekvens fra retssystemets side. Det skal ikke være muligt, at slippe for dom efter adskillige biltyverier, ligesom det ikke må ske, at der kan gå lang tid fra man begår forbrydelsen til man fremstilles i retten og sidenhen får straffer, der f.eks. kan være samfundstjeneste.

I de særligt grove tilfælde - dem der er helt uden for terapeutisk rækkevidde - bør man anvende ungdomsfængsler. Hensigten skal være, at de oplever samme konsekvens som voksne forbrydere, uden at de kommer i samme fængsler som disse. Sådanne fængsler skal naturligvis tilpasses at de skal modtage unge kriminelle, men de skal også have den lighed med traditionelle fængsler, der gør at signalet bliver tydeligt: Samfundet vil ikke finde sig i kriminalitet, heller ikke fra unge!

- eks. af debatavisen På borgerens side
- eks. af baggrundspjecer om retssikkerhed
- Yderligere oplysninger om Venstre
- Jeg ønsker medlemskab af Venstre

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ By: _____

VENSTRE Kuponen sendes i en lukket kuvert til eller faxes på 45803830 : Venstre, Søllerødvej 30, 2840 Holte

- Materiale om Venstres Ungdom
- Ønsker at melde mig ind i Venstres Ungdom
- Ønsker VU's retspolitiske oplæg tilsendt
- Mere information

Besøg os på internettet www.vu.dk

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ By: _____
 Tlf.: _____

VENSTRES UNGDOM Kuponen sendes i en lukket kuvert til eller faxes på 3538 6226 : VU, Østerbrogade 132, 2100 Kbh Ø

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk